

**OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA
(OPZ)**

Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi gminnej nr 051075C tj. ulicy Średniej na odcinku od ul. Powstańców do ul. Haskiej w Solcu Kujawskim

w zakresie budowy oświetlenia ulicznego wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej.

Spis treści

1. Informacje wstępne	3
1.1 Przedmiot zamówienia	3
1.2 Zakres przedmiotu zamówienia	3
2. Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia	5
2.1 Informacje lokalizacyjne	5
2.2 Uwarunkowania planistyczne	5
2.3 Uwarunkowania środowiskowe	5
2.4 Warunki oświetlenia	6
2.5 Parametry ścieżki pieszo-rowerowej	6
2.6 Warunki odprowadzania ścieków opadowych	6
2.7 Uwarunkowania geologiczne	7
2.8 Likwidacja kolizji infrastruktury technicznej	7
2.9 Opracowania projektowe powiązane z zakresem przedmiotu zamówienia	7
3. Zakres prac objętych zamówieniem	7
3.1 Analiza stanu istniejącego.....	7
3.2 Materiały wyjściowe do projektowania.....	8
3.2.1 Mapa do celów projektowych	8
3.2.2 Dokumentacja geologiczno-inżynierska	8
3.2.3 Decyzje, opinie, warunki techniczne	8
3.3 Część środowiskowa	8
3.4 Projekt budowlano-wykonawczy	8
3.5 Aktualizacja projektu docelowej organizacji ruchu	9
3.6 Szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych.....	9
3.7 Część kosztorysowa.....	10
3.7.1 Przedmiary robót.....	10
3.7.2 Kosztorysy inwestorskie	10
3.7.3 Kosztorysy ofertowe.....	10
4. Wymagania Zamawiającego dotyczące realizacji przedmiotu zamówień	11
5. Obowiązki Wykonawcy	13
6. Forma opracowania	14
7. Wykaz materiałów – do przekazania przez Zamawiającego	14
8. Przepisy prawne	14

1. Informacje wstępne

1.1 Przedmiot zamówienia

Przedmiotem zamówienia jest:

opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi gminnej nr 051075C tj. ulicy Średniej na odcinku od ul. Powstańców do ul. Haskiej w Solcu Kujawskim w zakresie budowy oświetlenia ulicznego wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej.

1.2 Zakres przedmiotu zamówienia

Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczy wyłącznie budowy ścieżki pieszo-rowerowej oraz budowy oświetlenia ulicznego. Projekt nie dotyczy przebudowy istniejącej drogi i remontu nawierzchni.

CZĘŚĆ I

Obejmuje opracowanie projektu budowlano-wykonawczego, który będzie podstawą do uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych zezwalających na prowadzenie robót budowlanych.

Projekt budowlano-wykonawczy opracowany zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2018 r., poz. 1202), Rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dn. 25 kwietnia 2012 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 1935) w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego i innymi uregulowaniami prawnymi, powinien zawierać:

- 1) Projekt budowlano-wykonawczy przebudowy drogi gminnej nr 051075C tj. ulicy Średniej na odcinku od ul. Powstańców do ul. Haskiej w Solcu Kujawskim w zakresie budowy oświetlenia ulicznego wraz z budową ścieżki pieszo-rowerowej dla wszystkich niezbędnych branż, składający się z opisu technicznego oraz części rysunkowej (w 5 egzemplarzach dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych – pliki w wersjach edytowalnych¹), zawierający co najmniej:
 - mapę lokalizacyjną orientacyjną w skali 1:5000 przedstawiającą przebieg drogi, analizę jej powiązań z innymi drogami publicznymi oraz określenie zmian w dotychczasowej infrastrukturze zagospodarowania terenu;
 - projekt zagospodarowania terenu, sporządzony na aktualnej mapie szczegółowej w skali 1:500, obejmujący określenie granic terenu objętego opracowaniem (linie rozgraniczające), usytuowanie, obrys, istniejący układ komunikacyjny jezdni wraz z projektowaną budową ścieżki pieszo-rowerowej, z uwzględnieniem warunków terenu występujących wzdłuż trasy ulicy (w tym niwelety obecnej drogi i obiektów przy niej zlokalizowanych), sieci uzbrojenia terenu, sposób odprowadzania wód opadowych i układ zieleni, ze wskazaniem charakterystycznych elementów, wymiarów, rzędnych i wzajemnych odległości obiektów, w nawiązaniu do istniejącej i projektowanej zabudowy terenów sąsiednich;
 - projekt budowy oświetlenia ulicznego;
 - projekt drogowy obejmujący rozwiązania budowlane i techniczne w zakresie budowy ścieżki pieszo-rowerowej wraz z odwodnieniem;
 - projekt przebudowy lub zabezpieczenia kolizji z istniejącym uzbrojeniem podziemnym i naziemnym, zgodnie z warunkami uzyskanymi od gestorów sieci;
- 2) Projekt wycinki drzew wraz z gospodarką drzewostanem (5 egzemplarzy dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych);

¹ Jako wersje edytowalne Zamawiający rozumie pliki tekstowe w formatach dostępnych do edycji w programie MS WORD, natomiast pliki graficzne w formatach dostępnych do edycji w programie AUTOCAD.

- 3) Szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót dla wszystkich branż objętych opracowaniem, które zawierać będą szczegółowe wymagania dla wykonawcy robót budowlanych w zakresie sprzętu, materiałów, transportu, wykonania robót, ich kontroli jakości, dokonywania obmiarów, odbiorów i płatności (2 egzemplarze dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych w plikach pozwalających na dalszą edycję²);
- 4) Przedmiar robót dla wszystkich branż objętych opracowaniem (2 egzemplarze dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych w formacie kompatybilnym z MS Excel lub programem kosztorysowym NORMA);
- 5) Kosztorys inwestorski dla wszystkich branż objętych opracowaniem (2 egzemplarze dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych w formacie kompatybilnym z NORMĄ lub MS Excel);
- 6) Aktualizację projektu stałej organizacji ruchu w zakresie oznakowania poziomego i pionowego, sporządzoną zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 1-7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 roku w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. z 2017 r., poz. 784) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków i umieszczania na drogach (Dz.U. z 2003 r. Nr 220, poz. 2181) wraz z jego zatwierdzeniem przez właściwy organ zarządzający ruchem (5 egzemplarzy, w tym 2 egzemplarze z decyzją zatwierdzającą dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych);
- 7) Wytyczne do informacji BIOZ.

CZĘŚĆ II

Obejmuje opracowanie dokumentów niezbędnych do wystąpienia o wydanie decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej.

Wykonawca opracuje materiały do wniosku, niezbędne do uzyskania przez Zamawiającego zezwolenia na realizację inwestycji drogowej zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. (zwana dalej „specustawą”, Dz.U. z 2018 r., poz. 1474) o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Wymagane uzgodnienia wraz z opracowanym projektem budowlanym i wnioskiem o wydanie decyzji Wykonawca przedłoży Zamawiającemu. Po sprawdzeniu przez Zamawiającego zgodności uzgodnień i projektu z wnioskiem, cała dokumentacja zostanie złożona w Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy. Zamawiający dokona sprawdzenia w terminie 14 dni od daty przekazania całości dokumentów przez Wykonawcę. W przypadku stwierdzenia niezgodności, wad, uchybień, braków, Zamawiający zwróci dokumentację Wykonawcy do poprawy.

Wykonawca będzie uczestniczył w procedurze uzyskania decyzji w zakresie udzielania wyjaśnień i wykonania żądań organu wydającego, związanych z opracowanymi materiałami.

Materiały do wniosku powinny zawierać co najmniej:

- 1) dokumenty geodezyjno-prawne:
 - mapy zawierające projekt podziału nieruchomości, zgodnie z opisem zmian i wykazami synchronizacyjnymi, opatrzone klauzulą PODGiK, wykonane w trybie specustawy (5 egz. mapy zbiorczej oraz mapy jednostkowe, odrębne dla każdej nieruchomości obejmujące wszystkie działki tego samego właściciela). Projekty podziałów nieruchomości przed ich

² Jako wersje edytowalne Zamawiający rozumie pliki tekstowe w formatach dostępnych do edycji w programie MS WORD

wyniesieniem w terenie, stabilizacją trwałą i złożeniem do klauzuli należy uzgodnić z Zamawiającym;

- mapy ewidencyjne dla całych działek (nieruchomości) w liniach rozgraniczających drogi, z pełnym wypisem z rejestru gruntów, opisem stanu prawnego oraz wykazem zmian zaopatrzone klauzulą PODGiK (2 egz. dla Zamawiającego);
 - zwykłe odpisy z ksiąg wieczystych potwierdzone przez sądy wieczysto-księgowe oraz inne dokumenty własności (postanowienia sądów, decyzje administracyjne itp.) dla wszystkich nieruchomości przeznaczonych w części lub całości pod inwestycję, potwierdzające własność i oznaczenie nieruchomości oraz ustalenie ich aktualnych właścicieli lub następców prawnych wraz z adresami zamieszkania (1 egz. w oryginale + 1 kopia dla Zamawiającego);
- 2) dokumenty niezbędne do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, m.in. kartę informacyjną przedsięwzięcia;
 - 3) inne wymagane opinie i uzgodnienia wg specustawy.

2. Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia

2.1 Informacje lokalizacyjne

Obszar inwestycji objętej opracowaniem wyznacza ulica Średnia na odcinku od ul. Powstańców do ul. Haskiej.

Poniżej tabelaryczne zestawienie działek wyznaczających przebieg pasa drogowego, które należy uwzględnić w opracowaniu:

Lp.	Nazwa i nr drogi	Dane wg ewidencji dróg		
		Długość odcinka do przebudowy [m]	Numery działek	Kategoria drogi
1	2	3	4	5
1	Średnia 051075C	1 000,00	1159/9 1159/10 1001/1 1001/5 962/22 963/3	L

Pod poszerzenie pasa drogowego do podziału przewidziano ok. 18 działek. Dokładna ilość działek zostanie ustalona na etapie projektowania, po przeanalizowaniu dostępnych wariantów przebiegu ścieżki pieszo-rowerowej oraz sieci oświetleniowej.

2.2 Uwarunkowania planistyczne

Zamawiający zamierza skorzystać z rozwiązań ustawy o szczególnych zasadach przygotowania realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, tzw. „specustawy”.

Dla przebudowy ul. Średniej na odcinku od ul. Powstańców do ul. Haskiej nie ma potrzeby określania warunków zagospodarowania decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2.3 Uwarunkowania środowiskowe

Dla przedmiotowej inwestycji Wykonawca opracuje materiały do wniosku, niezbędne do uzyskania przez Zamawiającego decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081).

Wymagane materiały wraz z opracowanym wnioskiem o wydanie decyzji Wykonawca przedłoży Zamawiającemu. Po sprawdzeniu przez Zamawiającego zgodności opracowań z wnioskiem, cała dokumentacja zostanie złożona do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszcy.

Zamawiający dokona sprawdzenia w terminie 14 dni od daty przekazania całości dokumentów przez Wykonawcę. W przypadku stwierdzenia niezgodności, wad, uchybień, braków, Zamawiający zwróci dokumentację Wykonawcy do poprawy.

Wykonawca będzie uczestniczył w procedurze uzyskania decyzji w zakresie udzielania wyjaśnień i wykonania żądań organu wydającego, związanych z opracowanymi materiałami.

Materiały do wniosku powinny zawierać co najmniej:

- 1) kartę informacyjną przedsięwzięcia (5 egz. dla Zamawiającego + wersja elektroniczna na komputerowym nośniku danych w plikach pozwalających na dalszą edycję³);
- 2) poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie (1 egz. w oryginale + 1 kopia dla Zamawiającego);
- 3) wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub informację o jego braku (1 egz. w oryginale + 1 kopia dla Zamawiającego);
- 4) wypis z ewidencji gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie (1 egz. w oryginale + 1 kopia dla Zamawiającego).

2.4 Warunki oświetlenia

Układ oświetlenia ulicznego na obszarze objętym opracowaniem powinien nawiązać do istniejących rozwiązań oświetlenia drogowego będącego własnością Zamawiającego z zasilaniem ze skrzynki oświetleniowej zlokalizowanej przy ul. Powstańców oraz zaprojektowanego oświetlenia drogowego ulicy Średniej na odcinku od ul. Orzechowej do ul. Powstańców. Projekt budowlany rozbudowy oświetlenia na w/w odcinku Zamawiający udostępni Wykonawcy do wykorzystania na etapie realizacji przedmiotu zamówienia.

Oświetlenie należy zaprojektować na stalowych, ocynkowanych, malowanych słupach o odpowiedniej wysokości wraz z ledowymi oprawami o natężeniu światła zgodnie z obowiązującymi normami, zapewniającym oświetlenie jezdni i projektowanej ścieżki pieszo-rowerowej.

Zastosować oprawy LED o następujących parametrach: wydajność świetlna oprawy 150 lm/W, możliwość zaprogramowania redukcji mocy, 5-letnia gwarancja.

2.5 Parametry ścieżki pieszo-rowerowej

Projektowaną ścieżkę pieszo-rowerową należy połączyć z istniejącymi ścieżkami rowerowymi i pieszo-rowerowymi w obrębie planowanej inwestycji tj. ścieżką wzdłuż ulicy Średniej oraz wzdłuż ul. Haskiej i prowadzić po południowej stronie ulicy Średniej.

Układ komunikacyjny należy zaprojektować z uwzględnieniem następujących wytycznych:

- ścieżka rowerowa dwukierunkowa z możliwością ruchu pieszych,
- nawierzchnia ścieżki bitumiczna.

2.6 Warunki odprowadzania ścieków opadowych

W ramach dokumentacji projektowej Wykonawca jest zobowiązany do zaprojektowania odwodnienia ścieżki pieszo-rowerowej. Preferowany sposób odwodnienia – powierzchniowy lub inne rozwiązanie zaproponowane przez Projektanta, po uzgodnieniu z Zarządcą drogi. W obrębie planowanej inwestycji brak kanalizacji deszczowej.

³ Jako wersje edytowalne Zamawiający rozumie pliki tekstowe w formatach dostępnych do edycji w programie MS WORD

2.7 Uwarunkowania geologiczne

W obrębie planowanej inwestycji nie były prowadzone badania geologiczne. Dokumentację geologiczno-inżynierską należy wykonać w zależności od potrzeb – po określeniu kategorii geotechnicznej obiektu.

2.8 Likwidacja kolizji infrastruktury technicznej

Wykonawca, na obszarze objętym opracowaniem, dokona analizy przebiegu sieci infrastruktury podziemnej, niezwiązanej z funkcjonowaniem dróg, pod kątem wystąpienia ewentualnych kolizji z projektowanym układem oświetlenia drogi oraz przebiegiem ścieżki pieszo-rowerowej i zaproponuje ich usunięcie, optymalne pod względem ekonomicznym.

2.9 Opracowania projektowe powiązane z zakresem przedmiotu zamówienia

Wykaz posiadanych opracowań projektowych powiązanych z planowaną inwestycją:

- 1) Projekt budowlany rozbudowy oświetlenia drogowego ul. Średniej w Solcu Kujawskim, opracowany przez Biuro projektowe Pro Vento Energia Sp. z o.o. z Bydgoszczy w 2018 r.;
- 2) Dokumentacja opracowana przez Biuro Inżynierii Drogowej s.c. w Bydgoszczy z 2009 r. p.n. „Budowa ścieżek rowerowych w powiecie bydgoskim – odcinki na terenie Solca Kujawskiego od Parku Przemysłowego w kierunku Parku Miejskiego – branża drogowa, tom I”;
- 3) Projekt stałej organizacji ruchu ul. Średniej w Solcu Kujawskim, opracowany przez pana mgr inż. Leszka Szredera, w październiku 2009 r.;
- 4) Mapa do celów projektowych, sporządzona przez mgr inż. Roberta Wójtewicza w maju 2018 r.

Powyższe opracowania zostaną udostępnione Wykonawcy do wykorzystania na etapie realizacji przedmiotu zamówienia.

3. Zakres prac objętych zamówieniem

Dokumentacja opracowana przez Wykonawcę ma spełnić następujące wymagania:

- a) stanowić podstawę do uzyskania przez Zamawiającego decyzji administracyjnej zatwierdzającej projekt podziału i zezwalającej na realizację inwestycji drogowej,
- b) stanowić opis przedmiotu zamówienia na roboty budowlane do postępowania przetargowego prowadzonego w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych,
- c) stanowić podstawę do realizacji, odbioru i rozliczenia pełnego zakresu robót budowlanych.

Obowiązkiem wykonawcy jest opracowanie kompletnej dokumentacji dla zadań inwestycyjnych przedstawionych w punkcie 1.1 i 1.2 OPZ.

3.1 Analiza stanu istniejącego

W celu zebrania i uszczegółowienia danych dotyczących infrastruktury technicznej w obszarze planowanej inwestycji, Wykonawca przeprowadzi na swój koszt i własnym staraniem wizje lokalne, tzn. oględziny na gruncie infrastruktury, rzeźby i topografii terenu, zadrzewienia itp.

Celem wizji lokalnych powinno być między innymi:

- a) rozpoznanie zagospodarowania terenu i lokalizacja sieci oświetleniowej,
- b) rozpoznanie istniejącego układu drogowego wraz z istniejącym oznakowaniem,
- c) określenie zakresu niezbędnych robót rozbiórkowych i demontażowych,
- d) rozpoznanie stanu zadrzewienia,
- e) określenie potrzeb w zakresie budowy ścieżki pieszo-rowerowej.

3.2 Materiały wyjściowe do projektowania

3.2.1 Mapa do celów projektowych

Zamawiający jest w posiadaniu mapy do celów projektowych w wersji papierowej oraz w formie pliku .pdf, obejmującej obszar planowanej inwestycji, sporządzonej w maju 2018 r.

Wykonawca zobowiązany jest dokonać analizy w/w mapy oraz w przypadku konieczności wykonania aktualizacji, sporządzić ją na własny koszt.

3.2.2 Dokumentacja geologiczno-inżynierska

Dokumentację geologiczno-inżynierską należy wykonać w zależności od potrzeb – po określeniu kategorii geotechnicznej obiektu. Opracowanie powinno być wykonane zgodnie z ustawą z dnia 9.06.2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 poz. 2126) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18.11.2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno – inżynierskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2033), rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25.04.2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawienia obiektów budowlanych (Dz. U. 2012 r. poz. 463), rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20.12.2011 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów robót geologicznych, w tym robót, których wykonywanie wymaga uzyskania koncesji (Dz. U. z 2011 r. Nr 288, poz.1696).

3.2.3 Decyzje, opinie, warunki techniczne

Wykonawca we własnym zakresie pozyska warunki branżowe od gestorów sieci, zarządców dróg itp. niezbędne do opracowania projektu budowlanego.

Wykonawca jest zobowiązany do uzyskania dla zadań inwestycyjnych objętych przedmiotem zamówienia uzgodnień Zespołów ds. Uzgadniania Dokumentacji Projektowych.

Instytucje, które powinny w szczególności wypowiedzieć się na temat wszystkich elementów planowanej inwestycji (w zakresie swoich kompetencji) to:

- właściciele i zarządcy dróg i terenu na którym realizowana będzie inwestycja,
- gestorzy sieci w zakresie przebudowy uzbrojenia kolidującego z planowanym oświetleniem,
- właściwe jednostki organizacyjne, w których kompetencji leży wydawanie opinii, uzgodnień, decyzji i pozwoleń wymaganych przepisami szczególnymi, w tym m.in. Zespół Uzgadniania Dokumentacji Projektowych itp..

3.3 Część środowiskowa

Projekt wycinki drzew wraz z gospodarką drzewostanem.

Projekt powinien zawierać:

- inwentaryzację zieleni kolidującej z rozwiązaniami projektowymi wraz z planem wycinki zieleni,
- projekt zabezpieczenia zieleni nie kolidującej z rozwiązaniami projektowymi na czas budowy.

Inwentaryzacja zieleni powinna zawierać wykaz drzew, krzewów i karpin do usunięcia z podaniem ich gatunków, obwodów, działek na których się znajdują.

3.4 Projekt budowlano-wykonawczy

Projekt budowlano-wykonawczy należy opracować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1935), z wymaganiami określonymi w ustawie Prawo Budowlane i innymi uregulowaniami prawnymi.

Wykonawca dołączy do projektu decyzje, postanowienia, opinie, stanowiska, warunki oraz inne pisma wymagane przez Ustawę z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane lub niezbędne dla uzyskania decyzji, których konieczność uzyskania wyniknie w trakcie projektowania.

Wszystkie uzyskane terminowe decyzje, postanowienia, opinie, stanowiska, warunki i inne pisma muszą posiadać co najmniej 6 miesięczny termin ważności licząc od dnia sporządzenia protokołu końcowego odbioru dokumentacji projektowej. Wszystkie decyzje administracyjne winny zawierać klauzule ostateczności/prawomocności.

W projekcie budowlano-wykonawczym należy umieścić informację o bezpieczeństwie i ochronie zdrowia, którą należy opracować zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003 r. Nr 120 poz.1126).

3.5 Aktualizacja projektu docelowej organizacji ruchu

Aktualizację projektu docelowej organizacji ruchu należy wykonać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywaniu nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. z 2017 r. poz. 784) i uzyskać zatwierdzenie przez organ zarządzający ruchem. Oryginały pism uzgadniających projekty organizacji ruchu wraz z decyzją wydaną przez organ zarządzający ruchem należy dołączyć do dokumentacji projektowej.

3.6 Szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych

Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót (STWiOR) należy opracować zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129). Powinny one zawierać szczegółowe wymagania dla wykonawcy robót w zakresie: materiałów, sprzętu i maszyn, transportu, wykonania robót, kontroli i jakości wykonania robót, obmiarów robót, odbiorów wykonanych robót i podstaw płatności za roboty; w końcowej części należy przytoczyć wykaz dokumentów odniesienia związanych z treścią danej Specyfikacji.

Treść Specyfikacji powinna odnosić się tylko i wyłącznie do robót objętych przedmiotową dokumentacją projektową i być ściśle z nią powiązana. Zapisy w STWiOR należy ograniczyć jedynie do rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych przewidzianych w projekcie. W celu uniknięcia różnych interpretacji w zapisach na etapie realizacji robót, Zamawiający nie dopuszcza pozostawiania w opracowywanych Specyfikacjach, wymogów ujętych w Ogólnych Specyfikacjach Technicznych (stanowiących podstawę do opracowania STWiOR).

Specyfikacje Techniczne należy opracować w sposób umożliwiający jednoznaczną wykładnię wymaganych standardów dla stosowanych materiałów i wyrobów, jakości wykonania robót oraz oceny prawidłowości ich wykonania i rozliczenia.

Wymagania zawarte w Specyfikacji winny uwzględniać aktualne warunki techniczno-budowlane, normy i przepisy obowiązujące dla danego projektu. Jednostki rozliczeniowe robót określone w Specyfikacjach muszą być tożsame z jednostkami w kosztorysach, przedmiarach oraz tabelach elementów rozliczeniowych.

Zamawiający dopuszcza podział Specyfikacji dla poszczególnych branż. W obrębie każdego tomu musi być zachowana ciągłość numeracji stron wszystkich Specyfikacji. Każdy z tomów musi zawierać spis treści z podaniem numerów stron odpowiednich STWiOR, dodatkowo tom I (Wymagania ogólne) musi zawierać spis wszystkich Specyfikacji.

W specyfikacji ogólnej należy m.in. jednoznacznie określić sposób rozliczenia wszystkich wymagań zawartych w tejże specyfikacji oraz nie ujętych w innych specyfikacjach – przy zachowaniu wzajemnej zgodności zapisów specyfikacji ogólnej z treścią poszczególnych specyfikacji szczegółowych. Dotyczyć

to może m.in. projektów sporządzanych przez wykonawcę oraz wykonania robót na podstawie tych projektów, kosztów zaplecza budowy, kosztów ochrony i utrzymania robót, pomiarów geodezyjnych, inwentaryzacji przed i powykonawczej, opłat za czasowe zajęcie terenów na cele budowy, kosztów związanych z czasową organizacją ruchu, naprawy wyrządzonych szkód oraz szeregu innych kosztów około inwestycyjnych wynikających z przepisów prawnych, dokumentacji projektowej, szczegółowej specyfikacji technicznych czy też technologii i organizacji robót. Zwraca się uwagę, że zapis typu „w ramach ceny kontraktowej” jest zbyt ogólny, gdyż nie wskazuje w jakich pozycjach kosztorysu ofertowego potencjalny wykonawca robót ma te elementy rozliczyć.

W przypadku, gdy dokumentacja projektowa przewiduje wykonanie robót rozbiórkowych w stosownych Specyfikacjach Technicznych należy podać dyspozycje co do sposobu zagospodarowania materiałów rozbiórkowych (nadających się do ponownego wykorzystania czy nie nadających się).

3.7 Część kosztorysowa

3.7.1 Przedmiary robót

Przedmiary robót jako składnik dokumentacji projektowej, należy wykonać dla wszystkich branż i wszystkich robót objętych dokumentacją projektową – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (Dz. U. z 2013 r., poz. 1129) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno – użytkowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1389).

Przedmiar robót musi zawierać wyliczenia szczegółowe każdej pozycji z opisem, tak aby można było zweryfikować je z odpowiednimi opracowaniami projektowymi (rysunkami).

Należy zwrócić uwagę na zgodność pozycji przedmiarowych z przyporządkowanymi do nich Specyfikacjami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót (STWiOR). Zgodność ta dotyczyć powinna zwłaszcza zakresu rzeczowego oraz obmiarowego (jednostki miar, wyliczenia ilościowe). Na stronie tytułowej przedmiaru robót należy także podać dane jednostki i osoby opracowującej przedmiar (wraz z podpisem tej osoby).

3.7.2 Kosztorysy inwestorskie

Kosztorysy inwestorskie należy wykonać dla wszystkich branż i wszystkich robót objętych dokumentacją projektową zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno – użytkowym (Dz. U. 2004 r. Nr 130, poz. 1389).

Podstawę do sporządzenia kosztorysu inwestorskiego stanowią: projekt budowlany, przedmiar robót, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót.

Założenia wyjściowe do kosztorysowania oraz ceny składników kalkulacyjnych tj. robocizny, materiałów, sprzętu wraz z narzutami zostaną uszczegółowione na etapie realizacji przedmiotu zamówienia.

3.7.3 Kosztorysy ofertowe

Kosztorysy ofertowe należy sporządzić w układzie specyfikacyjnym STWiOR, w formie Tabel Elementów Rozliczeniowych (TER) z uwzględnieniem wszystkich branż objętych dokumentacją projektową. Poszczególne TER, jednoznacznie określone jakiej branży dotyczą, należy zebrać w jeden skoroszyt, na początku którego (za stroną tytułową) powinno być zestawienie zbiorcze wszystkich Tabel, składających się na całość kosztorysu ofertowego. Dane strony tytułowej Kosztorysu Ofertowego winny zawierać informacje analogiczne jak dla przedmiaru robót. Poszczególne Tabele

Elementów Rozliczeniowych należy sporządzić w następującym układzie kolumn: Lp., numer STWiOR, wyszczególnienie elementów rozliczeniowych, jednostka miary, ilość jednostek, cena jednostki (kolumna niewypełniana danymi), cena za element rozliczeniowy (wartość – kolumna niewypełniana danymi). Poszczególne wiersze danej TER powinny odzwierciedlać systematykę przyjętą dla Specyfikacji Technicznej. Wszystkie pozycje rozliczeniowe w TER muszą być ponumerowane i odpowiadać tylko i wyłącznie zapisom odpowiednich punktów w STWiOR (zgodność jednostek obmiarowych). Pozycje nie mające zdefiniowanych jednostek obmiarowych w Specyfikacji, można wykazać w TER pomocniczo – jako niewyceniane podpozycje pozycji rozliczeniowej. Nie należy nadawać odrębnych numerów pozycjom niewycenianym; podpozycje mogą być punktowane i/lub wyróżnione odrębną czcionką.

4. Wymagania Zamawiającego dotyczące realizacji przedmiotu zamówień

Dokumentacja projektowa powinna zawierać następujące elementy:

- Projekt zagospodarowania terenu, przedstawiający istniejący i projektowany układ komunikacyjny oraz sieci uzbrojenia terenu, projektowany sposób odprowadzenia wód opadowych, a także układ zieleni;
- Projekt budowy sieci oświetleniowej;
- Projekt branży drogowej obejmujący rozwiązania budowlane i techniczne w zakresie budowy ścieżki pieszo-rowerowej;
- Projekt budowy odwodnienia dla odprowadzenia wód deszczowych z nawierzchni utwardzonych;
- Projekt przebudowy lub zabezpieczenia sieci i instalacji kolidujących z planowanym oświetleniem drogi i ścieżki pieszo-rowerowej;
- Uaktualniony projekt organizacji ruchu w zakresie oznakowania poziomego i pionowego,
- Projekt wycinki drzew wraz z gospodarką drzewostanem;
- Dokumenty geodezyjno-prawne dla umożliwienia podziału nieruchomości pod poszerzenie pasa drogowego;
- Opracowanie wytycznych do informacji BIOZ;
- Inne opracowania niezbędne do złożenia wniosku o wydanie decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej, a w tym:
 - mapę przedstawiającą proponowany przebieg drogi, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, oraz istniejące uzbrojenie terenu,
 - mapy zawierające projekty podziału nieruchomości, sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - określenie zmian w dotychczasowej infrastrukturze zagospodarowania terenu;
- Inne opracowania niezbędne do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a w tym:
 - kartę informacyjną przedsięwzięcia,
 - mapę obejmującą przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującą obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie.

Ponadto:

- Przedmiary robót,
- Kosztorysy inwestorskie oraz kosztorysy ofertowe sporządzone na podstawie przedmiarów robót,

– Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót.

- 1) Wykonawca jest zobowiązany do stosowanie rozwiązań zapewniających optymalną ekonomiczność budowy i eksploatacji. Przy wyborze technologii i materiałów kierować się zasadą projektowania optymalnych rozwiązań dla osiągnięcia założonych celów
- 2) Wykonawca opracuje tzw. projekt wstępny budowy oświetlenia i rozbudowy układu komunikacyjnego, celem uzyskania akceptacji zamawiającego dla proponowanych rozwiązań. W przedłożonym projekcie należy uwzględnić również propozycję zagospodarowania terenu oraz wstępne rozpoznanie kolizji z istniejącą infrastrukturą techniczną. Wykonawca przedłoży projekt wstępny do zaopiniowania w ciągu 30 dni od daty podpisania umowy. Zamawiający zatwierdzi przedłożony projekt, w terminie do 7 dni roboczych. Zatwierdzenie dokumentu będzie stanowiło podstawę do dalszego projektowania.
- 3) Kserokopie wszystkich orzeczeń organów administracji publicznej oraz opinii i uzgodnień innych podmiotów, wydanych w trakcie obowiązywania umowy Wykonawca przekaze Zamawiającemu w terminie 5 dni od daty ich otrzymania. Wszelkie umowy i porozumienia z innymi instytucjami, które Wykonawca będzie zobowiązany zawrzeć w związku z realizacją inwestycji, Wykonawca przekaze Zamawiającemu w ciągu 5 dni od daty ich otrzymania.
- 4) Wszystkie oryginały prawomocnych decyzji administracyjnych, postanowień, opinii, uzgodnień, porozumień itp. wydanych przez organy administracji publicznej lub inne podmioty, wydanych w trakcie obowiązywania umowy Wykonawca załączy do egzemplarza nr 1 Projektu zagospodarowania terenu.
- 5) Zamawiający udzieli Wykonawcy pełnomocnictw do występowania w jego imieniu z wnioskami o uzyskanie niezbędnych decyzji, pozwoleń, postanowień, uzgodnień i opinii, po wcześniejszym wystąpieniu Wykonawcy do Zamawiającego o ich udzielenie, z wyjątkiem pozwolenia na realizację inwestycji drogowej, gdzie z wnioskiem występować będzie Zamawiający. W tym przypadku Wykonawca jest zobowiązany do przygotowania projektu wniosku i kompletu załączników w ilości wymaganej przez organ architektoniczno-budowlany.
- 6) Dokumentacja powinna zawierać komplet opracowań z punktu widzenia celu, któremu ma służyć. Dokumentacja w swojej treści powinna określać technologię robót, materiały, maszyny i urządzenia oraz parametry techniczne i funkcjonalne przyjętych rozwiązań materiałowych, wybranej technologii, maszyn, urządzeń i wyposażenia w sposób nieutrudniający uczciwej konkurencji.
- 7) Dokumentacja projektowa nie może określać technologii robót, materiałów, maszyn i urządzeń w sposób utrudniający uczciwą konkurencję. Zamawiający dopuszcza wskazanie w dokumentacji projektowej na znak towarowy, patent z uzasadnionych względów technologicznych, ekonomicznych, organizacyjnych, jeżeli taki obowiązek wynika z odrębnych przepisów. W takim przypadku przy takim wskazaniu powinien być dopisek, że dopuszcza się rozwiązania równoważne, określając zakres równoważności (zgodnie z art. 29 ust 3 Prawa zamówień publicznych).
- 8) Dokumentację projektową należy odpowiednio skompletować w oddzielnych teczkach z wykazem zawartości teczeki.
- 9) W przypadku stwierdzenia na etapie realizacji zadania niekompletności dokumentacji projektowej, uniemożliwiającej prawidłowe wykonania zadania inwestycyjnego, Wykonawca zobowiązany będzie do wykonania dokumentacji uzupełniającej i pokrycia w całości kosztów jej wykonania.
- 10) Zastosowane materiały powinny być zgodne z wymaganiami Prawa Budowlanego i ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1570) i:

- posiadać certyfikaty na znak bezpieczeństwa wykazujące, że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych,
- posiadać deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną, w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy, jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt.

Materiały powinny uwzględniać warunki bezpiecznego użytkowania, wpływ środowiska na ich trwałość i jakość.

5. Obowiązki Wykonawcy

Do obowiązków Wykonawcy, poza opracowaniami i wymaganiami, o których mowa w punktach powyżej, należy:

- 1) Zorganizowanie procesu wykonywania opracowań i usług objętych przedmiotem zamówienia, w taki sposób aby założone w projekcie cele zostały osiągnięte zgodnie z umową. Podstawowe obowiązki projektanta w zakresie odpowiedzialności zawodowej oraz wymagania dla projektowanych obiektów określa ustawa prawo budowlane i ustawa o samorządzie zawodowym.
- 2) Bieżące konsultowanie z Zamawiającym zaproponowanych rozwiązań technicznych w opracowaniach projektowych i uzyskanie akceptacji Zamawiającego w zakresie zaproponowanych rozwiązań projektowych, materiałów itp.
- 3) Przygotowanie wszelkich materiałów, dokumentów, analiz niezbędnych do wydania wymaganych decyzji administracyjnych oraz czynny udział podczas procedur administracyjnych, w szczególności opracowania i złożenia wszelkich wyjaśnień, przygotowania stosownych pism i wniosków, dokonania zmian i uzupełnień w opracowaniach projektowych.
- 4) Uzyskanie wszystkich niezbędnych decyzji, postanowień, uzgodnień, opinii itp., niezbędnych do prawidłowego wykonania dokumentacji projektowej.
- 5) Skompletowanie wszystkich materiałów stanowiących załączniki do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz do wniosku o wydanie decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej, z oświadczeniem, że powyższe materiały są kompletne i mogą stanowić podstawę do ubiegania się przez Zamawiającego o zezwolenie na realizację inwestycji. Uczestniczenie w procedurach uzyskania wszystkich wymaganych opinii i decyzji, w tym pozwolenia na budowę.
- 6) Prowadzenie korespondencję niezbędnej w procesie projektowania z każdorazowym powiadomieniem Zamawiającego.
- 7) Zapewnienie, że zarchiwizowane w formie elektronicznej opracowania są tożsame z wersją pisemną. Wykonawca odpowiada za zgodność wersji elektronicznej z wersją tradycyjną („papierową”).
- 8) Dostarczenie oświadczenia, że w wykonanych opracowaniach nie zastosowano nazw własnych i wszelkie zastosowane materiały zostały określone poprzez nadanie im zakresu parametrów minimalnych lub maksymalnych.
- 9) Dostarczenie oświadczenia, że opracowana dokumentacja projektowa, stanowiąca przedmiot zamówienia jest kompletna i sporządzona prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla celu, jakiemu mają służyć.
- 10) Przygotowanie protokołów przekazania opracowań objętych przedmiotem zamówienia z zestawieniem dla kolejnych etapów odbioru.

- 11) Przygotowanie pisemnych odpowiedzi na pytania i opracowanie ewentualnych zmian w dokumentacji projektowej, których konieczność będzie wynikać z zadawanych pytań i udzielanych odpowiedzi, w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane realizowane na podstawie dokumentacji projektowej będącej przedmiotem niniejszego zamówienia, aż do wyłonienia wykonawcy robót budowlanych. Odpowiedzi będą przekazywane w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, nie dłuższym niż 3 dni od dnia przekazania pytania Wykonawcy, a przypadku pytań wymagających dodatkowego nakładu pracy w terminie uzgodnionym z Zamawiającym.

6. Forma opracowania

W przypadku formy papierowej ilości egzemplarzy dokumentacji, które winien przekazać Wykonawca Zamawiającemu opisane zostały w pkt. 1.2 oraz 2.3. OPZ.

W przypadku formy elektronicznej edytowalnej Wykonawca przekazuje Zamawiającemu na osobnym nośniku CD lub DVD kompletną dokumentację projektową bez kosztorysu inwestorskiego w ilości 1 egz..

Kosztorys inwestorski w wersji edytowalnej i nieedytowalnej winien być załączony na oddzielnym nośniku CD lub DVD w ilości 1 egz..

Powyższe ilości egzemplarzy projektów budowlanych, wykonawczych, przedmiarów i kosztorysów obejmują ilości wymagane przez Zamawiającego wraz z opracowaniami przekazywanymi przy wnioskach o wydanie decyzji administracyjnych. Nie obejmują one egzemplarzy przekazywanych przez Wykonawcę do uzgodnień. Opracowania projektowe i kosztorysowe w formie elektronicznej muszą dawać możliwość kopiowania do celów przetargowych, zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych.

7. Wykaz materiałów – do przekazania przez Zamawiającego

Zamawiający przekazuje do wglądu, po podpisaniu umowy, dokumenty wymienione w pkt. 2.9 powyżej.

8. Przepisy prawne

Zaproponowane w wykonywanych opracowaniach rozwiązania powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami, normami, standardami obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej, jak również z instrukcjami, warunkami technicznymi i standardami obowiązującymi u gestorów sieci oraz u zarządcy infrastruktury drogowej.

W przypadku zmiany przepisów w trakcie przygotowania dokumentacji, a przed jej odbiorem, należy treść i zakres projektu dostosować do obowiązujących przepisów.

Dokumentację projektową wraz ze specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych należy wykonać zgodnie z przepisami regulującymi przedmiotową problematykę, a w szczególności:

- 1) ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986),
- 2) ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202),
- 3) ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r., poz. 2268),
- 4) ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1570),
- 5) ustawą z dnia 21 marca 1985 r o drogach publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2068),

- 6) ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081),
- 7) rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1935),
- 8) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r., poz. 1129),
- 9) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. z 2004 r., nr 130, poz. 1389),
- 10) rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawienia obiektów budowlanych (Dz.U. z 2012 r., nr 463),
- 11) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r., nr 120, poz. 1126),
- 12) rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2016 r., poz. 124),
- 13) rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 roku w sprawie rodzaju opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie (Dz.U. z 1995 r., nr 25, poz. 133),
- 14) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywaniu nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. z 2017 r., poz. 784),
- 15) rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków i umieszczania na drogach (Dz.U. z 2003 r., nr 220, poz. 2181).

